

24.11.2020

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNTO SOTE LAUTAKUNNALLE 25.11.2020 KOTIHOIDON MYÖNTÄMISEN KRITEERIT

Vammaisneuvosto esittää, että

1. Kotihoidon myöntämisen kriteerit asiakirja nimetään selkeästi koskemaan vain ikäihmisten kotihoitoa. Asiakirja ohittaa niin lapsiperheiden kuin kaikenikäisten vammaisten henkilöiden tarpeiden arvioinnin sekä myöntämiseen liittyvät kysymykset.

Tarvitaan ikääntyneiden kotihoidon rinnalle lapsiperheiden ja 18-64vuotiaiden kriteerit.

2. Ikäihmisten kotihoidon arvioinnissa, toteutuksessa sekä tilanteen muutoksissa tulee nostaa voimakkaammin esiin omaisten rooli, mikäli se vain on mahdollista

Eri ryhmien kotihoito

Vammaisneuvosto on 2017 antamassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että kotihoitoa tarjotaan vain ikääntyneiden kotona asumisen tukemiseen. Lakien ja esim. YK:n vammaissopimuksen mukaisesti palvelua tulisi tarjota niin perheille kuin myös 18 – 64 vuotiaille vammaisille henkilöille tarpeen mukaan. Ohjeistuksessa ei kuitenkaan huomioida näitä ryhmiä lainkaan. Nestorin vastauksen mukaan ko. ryhmät ohjataan joko perhesosiaalipalveluihin tai vammaispalveluihin. Muiden ryhmien kriteerejä ei ole määritetty.

Ehdotamme edelleen, että niin lapsiperheiden kuin 18-64 vuotiaiden kotihoidolle määritellään kriteerit ja että tukea voi saada tarvittaessa.

Omaiset mukaan paremmin

Toimintakyvyn ja palvelutarpeen arvioinnissa tulee selkeästi hyödyntää omaisia. Tärkeää on huomioida realistisesti, miten omaiset voivat osallistua ikääntyneen elämään ja seurata palveluiden toteutumista. Myös tilanteiden muuttuessa tulee huomioida omaisten pyynnöt.

Monen ikäihmisen oletukset omasta kunnosta tai omaisten mahdollisuuksista auttaa eivät ole realistiset. Osa muistisairaista voi selvitä testeistä hyvin, vaikka näin ei tapahdu käytännössä. Tarvitaan selkeästi yhteistä keskustelua. Esimerkiksi vanhus voi osata lämmittää valmisaterian mikrossa, mutta ei saa muovikalvoa irti ja ei pysty syömään.

Yhteistyö omaisten kanssa tulisi toteutua myös palvelun aikana, jolloin myös vuorovaikutus parantuu ja muutokset tilanteessa pysyvät hallinnassa.

Lopuksi

Vammaisneuvosto kantaa edelleen huolta siitä, että kotona asuu vanhuksia, jotka eivät enää pärjää annettujen palvelujen varassa kotona. Tärkeää on, että muita ratkaisuja on käytettävissä tarpeen mukaan.

Espoossa 24.11.2020

Pirkko Kuusela
Vammaisneuvoston pj

Sirkku Kiviniitty
Vammaisneuvoston sihteeri

Jakelu: Sosiaali- ja terveyslautakunta,
Valmistelijat

Tiedoksi: Vammaisneuvosto